
Historik: 19. století nebylo pro soudruhy tak výbušné jako válka

Historik: 19. století nebylo pro soudruhy tak výbušné jako válka

25. 9. 2012; Mladá fronta DNES; Strana 3; Kraj Hradecký; autor: Jiří K. Růžička

Letošní cenu Egona Ervína Kische pro autory literatury faktu získal jičínský rodák, historik Robert Kvaček. Kniha profesora Univerzity Karlovy Poslední den přibližuje události a okolnosti, které předcházely mnichovské dohodě v roce 1938.

LETOHRAD Překvapení a dojetí bylo znát z reakce historika Roberta Kvačka po vyhlášení letošní hlavní ceny Egona Ervína Kische pro autora literatury faktu v Letohradě. „Byl jsem velmi příjemně překvapen. Tím spíš, že Kische obdivuji již od mládí,“ říká oceněný autor.

Právě Kisch totiž podle něj dokázal poutavou formou v několika rovinách barvitě popsat atmosféru i osudy lidí první poloviny 20. století.

V oceněné knize Poslední den historik připomíná, jak tragickým koncům může vést líbivá politika, která vyústila v potupnou mnichovskou dohodu. Kniha nepřináší žádná převratná odhalení. Kvaček je seriózní vědec, který se nesnaží přepsat historii, spíše ji srozumitelně a logicky vykládá. Stejně jako v dalších svých dílech, která jsou z velké části věnovaná velké hospodářské krizi, vzestupu fašismu a druhé světové válce.

„Je to logické. V té době jsem vyrůstal, zajímal se o události, změny, revoluce,“ zdůvodňuje své hlavní zaměření jedna z nejvýraznějších osobností historiografie moderních českých dějin.

Už od mládí se zajímal o vše, co se kolem něj dělo. Hrál ve finále tenisové Pardubické juniorky, v basketbale byl jedním z tvořivých hráčů Jičína a ve fotbale hrál v útoku mnohdy s větším zápalem, než hráči jeho oblíbené Sparty. Ze všech zájmů a zálib jej ale nakonec přece jen nejmíc chytla historie. Po studiu na Lepařově gymnáziu v Jičíně vystudoval Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy, kde potom také přednášel.

„Můj zájem o dobu meziválečnou a válečnou byl samozřejmě dán tím, že pro lidi mé generace byla 2. světová válka rozhodující událost,“ přiznává historik.

Později se věnoval také tomu, co všechno k této apokalypse vedlo a co způsobila. „Seriózní historik by se neměl omezovat pouze na konstatování toho, co se stalo, ale hledat souvislosti. Proč se tak stalo a jaké měly tyto události důsledky,“ dodává.

Válka jej přitahovala i proto, že byla důsledkem mezinárodního sociálně politického systému.

„Hluboká hospodářská krize všechny překvapila. Následovala totiž po zlatém věku, a to byl prostor pro populistická prohlášení a totalitní režimy. Ty nabízely jednoduchá a krátkodobá řešení,“ zdůvodňuje svůj zájem historik. Navzdory tomu, že v 60. letech patřil mezi nejvřehlasnější odborníky a stal se docentem, po nástupu normalizace musel své oblíbené období - první polovinu 20. století - opustit. Aby mohl na univerzitě jako pedagog zůstat i nadále, vrátil se v přednáškách o sto let zpátky. „Ono nebylo 19. století pro soudruhy z vedení fakulty tak výbušné,“ říká s úsměvem. Ke svému oblíbenému období se mohl vrátit až po listopadu 1989, kdy byl konečně jmenován profesorem.

Přesto, že se ve svém díle orientuje spíše na témata globálního charakteru, nikdy nezapomněl na svůj rodný Jičín, kde s přestávkami bydlí dodnes. Není žádným překvapením, že je účastníkem mnoha akcí, přednášek a dalších setkání, která se tam dějí.

Zhruba před deseti lety, ve svých sedmdesáti letech, stál například u zrodu spolku Čtvrtečníci. Ti vznikli po vzoru Čapkových pátečníků a scházejí se každý první čtvrtek v měsíci v restauraci U Matěje. Diskutují tu nejen o historii a literatuře, ale i o fotbale, atletice, horolezectví nebo skautingu.

„Letos se nám navíc povedl docela husarský kousek. Při festivalu Jičín - město pohádky jsme uspořádali seminář nazvaný Jak se nestat loutkami. Asi nemusím blíže vysvětlovat, jakým tématům jsme se tam věnovali. A byli jsme velmi příjemně překvapeni, jaký zájem seminář vyvolal,“ dodává Robert Kvaček.

Robert Kvaček

Historik se narodil se roku 1932 ve Dvorcích u Jičína, kde studoval na Lepařově gymnáziu. V letech 1951-1956 vystudoval Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, kde působí jako pedagog a vědecký pracovník. V roce 1966 se stal docentem moderních československých dějin, profesorem mohl být jmenován až po listopadu 1989. Věnuje

se dějinám novodobé světové diplomacie, meziválečnému období a 2. světové válce. Popularizátor historie v tisku, rozhlase i televizi je několikanásobným nositelem Ceny E. E. Kische za nejlepší titul literatury faktu.